

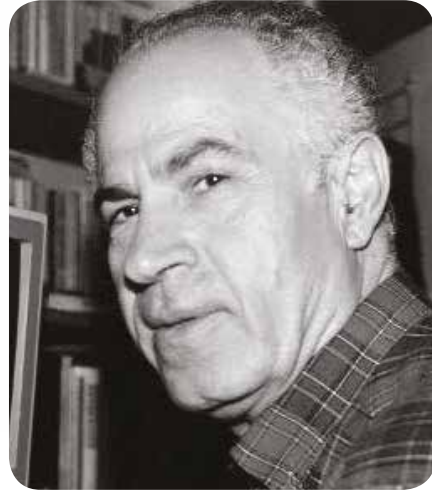
EMİN ÖZDEMİR

Nail TAN

Türk Dil Kurumu dernek dönemi üyesi (1967: 1138), Gazi Eğitim Enstitüsü, Hacettepe ve Ankara Üniversiteleri Türk Dili ve Edebiyatı Emekli Öğretim Görevlisi Emin Özdemir 1 Eylül 2017 Cuma günü Ankara'da aramızdan ayrıldı. Kanser tedavisi görmekteydi. Cenazesi 3 Eylül 2017 Pazar günü Kocatepe Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Cebeci Asri Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Özdemir, 1931 yılında Erzincan Kemaliyede doğdu. Babası çiftçi Mustafa Efendi, annesi ise Cemile Hanımdır.

Pamukpınar Köy Enstitüsü (1948) ve Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü (1953) bitirerek edebiyat grubu öğretmenini oldu. Asistanlığının ardından uzun yıllar mezun olduğu okulda ders verdi (1957-1968). ABD Columbia ve Indiana Üniversitelerinde okuma ve anlatım teknikleri konularında mesleki eğitim gördü. Hacettepe Üniversitesine öğretim görevlisi olarak kabul edildi. Temel Bilimler Yüksekokulunda Temel Türkçe Bölümünün başkanlığını yaptı (1969-1973). Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksekokulunda (İletişim Fakültesi oldu) 1974-1996 yılları arasında öğretim görevlisi unvanıyla ders verip emekliye ayrıldı. Emeklilik döneminde TÜBİTAK'ın *Bilim ve Tek-*

nik, Bilim Çocuk dergilerinde yayın danışmanı olarak çalıştı.

İlk yazısı "Köyden Notlar" başlığıyla *Varlık* dergisinde yayımlandığında henüz 18 yaşındaydı. Türkçenin yazılı ve sözlü anlatımı, doğru kullanımı, dilde özleşme ve edebiyat sorunlarıyla ilgili yazıları *Türk Dili, Varlık, Çağdaş Türk Dili, Türkiye Yazıları, Kaynak, Sanat Olayı, Pazar Postası* ve *Çağdaş Eleştiri* dergilerinde yayımlandı. İlk ve orta dereceli okullar ile yükseköğretim kuruluşları için ders kitapları, yardımcı ders kitapları ve başvuru yayınları hazırladı. TRT için birçok program hazırlayıp sundu. 1992'den sonra uzun süre *Bir Kelime Bir İşlem* adlı TV yarışma programında Türkçe danışmanlığı yaptı. *Türk Dili* dergisindeki bazı yazılarıyla bazı okul kitaplarında Kıvanç Özdemir, Özdemir Çobanoğlu takma adlarını kullandığı görüldü.

Rahmetli Özdemir'in eğitim kurumları yanında en çok hizmet verdiği kurum Türk Dil Kurumudur. 1969 yılında Yönetim Kuruluna seçilen

Özdemir, altı Kurultay'da da (1972, 1974, 1976, 1978, 1980 ve 1982) aynı güvenle karşılaştı. Dernek döneminin sona erdiği 1983 yılına kadar Yönetim Kurulunda görev alıp önemli kararlara imzasını attı. 1972-1980 yılları arasında dört dönem Terim Kolu Başkanlığı görevini yürütüp birçok terim sözlüğünün hazırlanıp yayımlanmasını sağladı. TDK Yayınlarından altı kitabı çıktı. Biri, *Terim Hazırlama Kılavuzu*'dur (1973).

Kitapları tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Araştırma, İnceleme: *Türkçe Öğretimi Kılavuzu* (1967), *Dil Devrimimiz* (1968), *Erdemin Başı Dil* (1969), *Yazmak Sanatı/Kompozisyon* (A. Binyazar'la, 1969), *Öz Türkçe Üzerine* (1969), *Dil ve Yazar* (1973), *Terim Hazırlama Kılavuzu* (1973), *Güzel ve Etkili Konuşma Sanatı* (1976), *Anlatım Sanatı* (1979), *Türk ve Dünya Edebiyatı* (1980), *Yazı ve Yazınsal Türler* (1981), *Mustafa Nihat Özön* (1982), *Yazın Türleri* (1991), *Okuma ve Metin İnceleme* (1991), *Dilin Öte Yakası* (2002), *Yazma Öğretimi-Yazma Sanatı* (A. Binyazar'la, 2002), *Eleştirel Okuma* (2007), *Sözlü ve Yazılı Anlatım Sanatı* (2008), *Türk ve Dünya Edebiyatında Dönemler, Yönelimler* (2013).

Sözlük: *Öz Türkçe Kılavuz Sözlük* (1976), *Açıklamalı Örnekli Deyimler Sözlüğü* (1981), *Açıklamalı Atasözleri Sözlüğü* (1982), *Edebiyat Bilgileri Sözlüğü* (1990).

Deneme: *Düşüncenin Toprağı/Türk ve Dünya Edebiyatından Denemeler* (1979), *Anadilin Toprağında* (2004), *İnsan Yüreğine Yolculuk* (2008), *Yüzler ve Sözcükler* (2011), *Sözcüklerin Vicdanı* (2013), *Düşüncenin Camı* (2016), *O İyi Kitaplar Olmasaydı* (2017).

Roman: *Kurmaca Kişiler Kenti* (2015).

Çocuk Kitabı: *Yazılı Anlatım Bilgileri* (A. Binyazar'la, 1980), *Öykülerle Atasözleri* (1983), *Bizler Büyüyünce* (Roman, 1983), *Dilbilgisi Oyunları* (1984), *Eğlenceli Dilbilgisi* (1993), *Sözcük Sözcük İçinde* (1994), *Türkçemi İlerletiyorum* (1995), *Mutlukent'in Yöneticisi* (2005), *Yalnızlığı Seven Kırlangıç* (2007), *Ölümsüzlük Gezegeni* (2008), *Yarışmalar Kenti* (Roman, 2014).

Derleme: *Düzyazının Sorgulayan Gücü* (2003).

Oya Özdemir'le evliliğinden kızları Özlem ve Meltem bulunmaktadır.

Edebiyat çevrelerinde; "Göğüne Sığmayan Bulut ve Efsane Hoca" olarak tanınıyordu. Ruhü şad olsun!

ERDOĞAN TOKMAKÇIOĞLU

TDK dernek dönemi üyesi (1957: 871), hikâyecisi, çocuk kitapları yazarı ve gazeteci Erdoğan Tokmakçioğlu; 3 Eylül 2017 Pazar günü İstanbul'da çoklu organ yetmezliğinden hayata gözlemini yumdu. Cenazesi 5 Eylül 2017 Salı günü Levent Camisinde kılınan ikinci ve cenaze namazlarının ardından Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Tokmakçioğlu, 19 Nisan 1934 tarihinde Denizli Sarayköy'de doğdu. Babası Hasan Fahri Bey, annesi ise Hilmiye Hanım'dır.

İlkokul ve ortaokulu Ankara'da okudu. İzmit Lisesini bitirdi (1951). Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki yükseköğrenimini yarıda bırakıp 1952 yılında önce Ankara, sonra da İstanbul'da gazetecilik ve yayımcılığa başladı. *Yeni Gün*, *İstiklal*, *Halkçı*, *Yeni İstanbul* ve *Tercüman* gazetelerinde çalıştı. Bazı ansiklopedilerde redaktörlük yaptı. 1997'den sonra televizyon belgesel metin yazarlığı, *Asabi* ve *Gözcü* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı.

Edebiyatla ilgisi şiirle başladı. İlk şiiri, bir çocuk dergisinde yayımlandığında (1946) henüz 12 yaşındaydı. Ankara Radyosunda çocuk programlarında görev aldı. Şiir, hikâye ve yazıları *Türk Dili*, *Varlık*, *Seçilmiş Hikâyeler*, *Kaynak*, *Yeditepe*, *Hisar*, *Kıyı* ve *Yansıma* dergileriyle *Dünya*, *Milliyet*, *Yeni Gün*, *Asabi*, *Gözcü* ve *Yeni İstanbul* gazetelerinde yayımlandı. Hikâyeciliği, yazı hayatının odağına oturttu. Bununla birlikte çocuklara yönelik kitaplara da ağırlık verdi. Çocuk romanı,

hikâyesi ve yeni masallar yazdı. Çok sayıda fıkra kitabı yayımladı. Nasreddin Hoca konusunda ilk kapsamlı araştırma kitaplarından birine imzasını attı. *Kanlı Takip* senaryosu 1967, *Bodrum Hâkimi* adlı hikâyesi de 1976 yılında filme alındı. Bazı kitap ve yazılarında, hikâyelerinde A. Topuzoğlu, A. Üzen, Ahmet Nurettinoğlu, Ayhan Bardakçı, Dr. Fu Çi Yang, Hasan Cem, Hasan Fahri, Reyhan Ardakoç ve Selahattin Galip imzasını kullandığı görüldü. Basın Şeref Kartı sahibiydi.

1953 yılında *Dolmuş* hikâyesiyle TDK Öykü Yarışması Ödülü (derece) ile, *Çocuğun Biri* hikâyesiyle de 1954 *Dünya* Gazetesi Hikâye Yarışması'nda birincilik ödülüne layık görüldü.

Kendi ifadesine göre elliye yakın kitap yazdı. Başlıca kitapları tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Hikâye/Öykü: *Çingene Pilici* (1955), *Sıfırdan Önce* (1959), *Çingene Pilici* (İlk iki kitap ve yeni öykülerle,

1975), *Jandarma Çiçekleri* (2013), *Hayatım Roman* (2017).

İnceleme, Araştırma: *Türk Basın Tarihi* (1970), *Kırım Faciası ve Mustafa Cemiloğlu* (1976), *Bütün Yönleriyle Nasreddin Hoca* (1971), *Bütün Fıkralarıyla Bekri Mustafa* (1983), *Bütün Fıkralarıyla İncili Çavuş* (1983), *Marjinallerimiz, Orijinallerimiz* (1990), *Osmanlı Kadın Âlemleri* (1990), *Kelalaka/Osmanlıdan Günümüze Lakaplar ve Öyküleri* (1990), *Osmanlı Tarihinde Katledilen Şehzadeler* (2004), *İdam Edilen 44 Sadrazam* (2011), *Ünlü Türk Hainleri* (2011), *Adlarımız, Anlamları ve Şifreleri* (2012), *Osmanlı'da İsyancılar* (2013), *Acayip İşler, İlginç Kişiler* (2012), *Deyimler ve Öyküleri* (2017).

Çocuk Romanı: *Karanfil Sokağı* (1980), *Keçi Ayaklılar* (1980), *Mavi Şapkalı Çocuk* (1981), *Ebemkuşağı* (2002).

Çocuk Kitabı: *Ünlü Türk Masalları* (1968), *Kalbur Saman İçinde* (1972), *Seçme Dünya Masalları* (1974), *Keloğlan İle Of Of Dev* (1975), *Akıllı Davut*

(1975), *Karagöz'ün Sahte Kedisi* (1975), *Yedi Köyün Eşeği* (1977), *Ali Cengiz Oyunu* (1982), *Kurbağa Gelin* (1983), *Türk Masalları* (1985), *Talih Perisi* (1985), *Üç Küçük Çiftçi* (1985), *Türk Hayvan Masalları* (1991), *Zurna Çalan Kuş* (1992), *Üşütük Bulmacalar* (2001), *Ülkemizden Hayvan Masalları* (2006), *Tekerlemeler/Sayışmalar* (2007), *Çocuk Oyunları* (2007), *Nasreddin Hoca Fıkraları* (2009), *Bitki ve Hayvan Bilmece-leri* (2012), *Bilmeceler* (2013).

Derleme: *Bektaş Fıkraları* (1983), *Osmanlı Fıkraları* (1983), *Seçme Türk Fıkraları* (1983), *İndim Yârin Bahçesine Parsellenmiş* (1993).

Aysen Hanım'la evliliğinden oğulları Hasan ve Cem bulunmaktadır.

Türk Dili dergimizde Temmuz 1952 ayından itibaren (S 10, *Bulutlar/Şiir*) yazmaya başlayan Tokmakçioğlu'nun yakın yıllarda anı hikâye/öykü tekniğiyle birçok hikâyesi yayımlanmıştır. Yazı Kurulundan geçmiş hikâyeleri, önümüzdeki aylarda baskıya verilecektir. Ruhu şad olsun!

MUZAFFER İZGÜ

TDK dernek dönemi üyesi (1981: 1300) romancı, hikâyeci, oyun ve çocuk kitapları yazarı Muzaffer İzgü; 26 Ağustos 2017 Cumartesi günü İzmir'de hayata veda etti. Temmuz ayında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinde kendisine kanser teşhisi konulmuş, tedaviyi hastanede reddederek

evinde kalmayı yeğlemiştir. Cenazesi 28 Ağustos 2017 Pazartesi günü Alsancak Hocazade Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Doğançay Mezarlığı'nda, bir yıl önce kaybettiği eşinin mezarının yanında toprağa verildi.

İzgü, 29 Ekim 1933 tarihinde Adana'da doğdu. Babası Ahmet Bey,

annesini ise Havva Hanım'dır. Çocukluk ve gençlik dönemi yoksulluk içinde geçti. Çalışarak öğrenimini sürdürdü. Adana İstiklal İlkokulu ve Tepebağ Ortaokulunu bitirdikten sonra yatılı olarak Diyarbakır İlköğretmen Okulunda okuyup ilköğretmeni oldu (1952). Silvan (1952-56) ve Aydın Akçakoca Cincin köyü ilkokulları, Aydın Merkez Yetiştirme Yurdu ile Güzelhisar İlkokulunda öğretmenlik yaptı (1956-1968). Buca Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü dışardan bitirip Türkçe öğretmenliğine geçti (1968). Aydın Gazipaşa Ortaokulunda 1978 yılına kadar Türkçe öğretmenliği yapıp kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. İzmir'e yerleşip hayatını kitap yazarak sürdürdü.

Mizahı/gülmeceyi özellikle de kara mizahı benimseyen İzgü'nün ilk yazıları, Aydın'da *Hür Aydın* gazetesinde yayımlandı (1959). *Akbaba* mizah dergisinde, 1964 yılından kapandığı tarihe kadar (1977) yazdı. *Çivi, Dönemeç, Milliyet Sanat, Karşı, Aykırısanat* ve *Yansıma* dergileriyle *Demokrat İzmir, Yeni Asır, Milliyet* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde mizah yazılarını sürdürdü. Roman, öykü/hikâye, oyun türlerinde çok sayıda eseri ve çocuklara yönelik 98 kitabı yayımlandı. Ağustos 2017 ayında, hasta yatağında verdiği bir demekte, 154 kitabının yayımlandığını söyledi. 42 roman ve öykü/hikâyesi ile 73 çocuk kitabı uzun süre birlikte çalıştığı Bilgi Yayınevi'nce bastırıldı. Radyo oyunlarının sayısı 200'e yakındır. Çoğu, radyolarda seslendirilip yayımlanmıştır.

Aldığı ödüller içinde en önemlileri şunlardır:

1977 *Anayasa Hangi Yasa* hikâyesiyle *Milliyet Sanat* Gülmece Öykü Yarışması İkincilik Ödülü

1978 *Dayak Birincisi* ile Bulgaristan Uluslararası Altın Kirpi Ödülü ve Nasreddin Hoca Altın Ödülü

1978 *Donumdaki Para* ile TDK Öykü Ödülü

1979 *Uçtu Uçtu Ali Uçtu* ile İstanbul Çocuk Kitapları Fuarı Masal Birincilik Ödülü

1997 İzmir Ödülü

2009 TÜYAP Adana Kitap Fuarı Onur Konuğu

2017 Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği Onur Ödülü

Son ödül, ölümünden kısa bir süre önce, hasta yatağında verildi.

Başlıca eserleri, tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Roman: *Gecekondu* (1970), *İlyas Efendi* (1971), *Halo Dayı* ve *İki Öküz*

(1973), *Kasabanın Yarı* (1982), *Üç Halka Yirmibeş* (1984), *Zıkkımın Kökü* (1988), *İt Adası* (1992), *Sıpa* (1993), *Dilber* (1995), *Millî Kahraman Matarador Mahmut* (1996), *Kaçak Kız* (1997), *İçimde Çiçekler Açınca* (2000), *Bütün Sabahlarım Senin Olsun* (2007),

Hikâye/Öykü: *Bando Takımı* (1974), *Donumdaki Para* (1977), *Delibe Her Gün Bayram* (1980), *Sen Kim Hovardalık Kim?* (1980), *Her Eve Bir Karakol* (1980), *Dayak Birincisi* (1980), *Devlet Babanın Tonton Çocuğu* (1981), *Lüplüp Makinası* (1982), *Çanak Çömlek Patladı* (1983), *Orta Direği Yıkan Ayı* (1984), *İşte Mühür İşte Sen* (1984), *Devletin Malı Deniz* (1986), *Azrail Nasıl Rüşvet Yedi* (1987), *Siz Bilirsiniz Paşam* (1987), *Demokrasimiz Kaç Para Eder* (1988), *Yıl Sıfır-Darbe Hazır* (1989), *Bizim Ayılar Amerikalıları Çok Sever* (1991), *Bir Namussuz Aranıyor* (1991), *Bir Mayıs Polis Bayramı* (1992), *Nasıl Baba Oldum* (1993), *Dandini Vatandaş Dandini* (1994), *Ayvayı Yedik* (1995), *Hırsız Köpek* (1997), *Oturaklı Başkan* (1998), *Herkes Bir Yastık* (1999), *Anadolular* (2001), *Hükümetin Çiftetellisi* (2003), *Tom Baba'nın Tombalası* (2006), *Soyma Beni Utanırım* (2007), *Hamdolsun Aız* (2008), *Ayıya Bak* (2012), *Çapulcu musun Vay Vay* (2013).

Oyun: *Gecekondu* (1971), *Gön* (1971), *İnsaniyettin* (1972), *Kara Düzen* (1974), *Reçetesi Peçete* (1974), *Utanmıyorum Üşüyorum* (1974), *Her Devrin İti* (1975), *Öykülerden Oyunlar* (1978), *Sınırdaki Duvar* (1982), *İsrafil'in Düdüğü* (1983), *İcraatın İçin-*

den İnsan Manzaraları (1990), *Bekçi* (1991), *Dandini Vatandaş Dandini* (1991), *Demokrasi Parkımız* (1992), *Lütfen Kızımın Evlenir misiniz?* (1994), *Bir Çift Yün Çorap/Böyle Aşk Duydunuz mu?* (2007).

Çocuk Kitapları: *Bülbül Düdük* (1980), *Ekmek Parası* (1979), *Kara Pamuk* (1978), *Uçtu Uçtu Ali Uçtu* (1978), *Bayram Yeri* (1979), *Pazar Kuşları* (1979), *Çizmeci Osman* (1980), *Güldüren Uçurtma* (1980), *Yumurtadan Çıkan Öğretmen* (1981), *Karlı Yollarda* (1982), *Kuşadalı Metin Kaptan* (1985), *Küçük Arı Büyük Arı* (1986), *Al Yanaklı Hasan* (1989), *Kabakçı Amca* (1989), *Çingiraklı Çoban* (1989), *Duyduk Duymadık Demeyin* (1990), *Can Dayım* (1990), *Nasıl Şarlo Oldum* (1990), *Ufağım Ama En Büyük Benim* (1990), *Dedemin Bisikleti* (1990), *Yedi Renkli Saat* (1991), *Kiraz Kız* (1991), *Uzay Karpuzu* (1991), *Hokus Pokus* (1991), *Okula Giden Robot* (1994), *Uzay Dolmuşu Kalkıyor* (1994), *Eşeğin Türkiüsü* (1995), *Kuklacı Çocuklar* (1995), *Konuşan Balon* (1995), *Sarı Şapkalı Kardandan Adam* (1995), *Armutçu Ayı* (1995), *Uçan Eşek* (1995), *Bisikletim Vız Vız* (1995), *Kızılderili Çocuklar* (1995), *Kahraman Kuçu* (1995), *Yusuf'un Treni* (1996), *Korkak Kahraman* (1996), *Konuşan Kedi* (1998), *Şarkıcı Kuşlar* (1998), *Çocukların Ormanı* (1998), *Kahkahacı Sınıf* (1998), *Akrobat Pisicik* (1998), *Gözlüklü Köpek* (1998), *Süpermen İstanbul'a Düştü* (1998), *Süslü Kızlar* (1998), *Bulutlara Simit Satan Çocuk* (1998), *Uykucu Sibel* (2013), *Çıplak Ayaklı Futbolcu* (2013), *Anne Dersim Bitmedi* (2013), *İnci Minci Bi-*

rinci (2014), *Gökten Üç Elma Düştü* (2015), *Ben Cumhuriyet Bayramı'nda Doğdum* (2015), *Atatürk'ü Gördüm* (2016).

Çocuk kitabı olarak *Ökkeş* (1975-80), *Anneannemin Akıl Almaz Mace-raları* (1975-98) dizilerinde de onar çocuk romanı yayımlamıştır.

Bazı eserleri Almanca ve Make-doncaya çevrilip basıldı. *İt Adam* (1962), *Üç Halka Yirmibeş* (1986), *Öğ-retmen* (1991), *Zıkkımın Kökü* (1992) filme alındı. *Zıkkımın Kökü*'nde hayat hikâyesi anlatılmaktadır. *Halo Dayı*

ve İki Öküz 1978, *İğde Güzeli* 1998 ve *Dilber* romanı da 2000 yılında TV'ye uyarlandı.

Öğretmen eşi Günsel Hanım'ı ge-çen yıl kaybetmişti. Bir oğlu (Ahmet Şahin) ve ikiz kızları (Nevin ve Sevin) hayattadır.

İzgü, ülkemizin kitapları en çok okunan yazarlarından biriydi. Halkın gülmeceye ilgisini çok iyi değerlen-dirmesini bildi. Çocuklara kitabı ve okumayı sevdirmek için büyük çaba gösterdi. Ruhu şad olsun!